

## **Barış Akademisyenleri Duruşmaları (22 Nisan 2016 - 17 Ocak 2019 dönemi)**

Barış talebimizi “*Bu Suça Ortak Olmayacağız*” başlıklı metinle kamuoyuna duyurduktan sonra tehdit, soruşturma, ifadeye çağırılma, gözaltı, emekliliğe zorlanma, kamudan ihraç edilme ve sözleşme feshi gibi çeşitli baskılara maruz kaldık. Bu baskıların ve ihlallerin kamuoyuyla paylaşılması amacıyla hazırlanan basın açıklamasını 10 Mart 2016 tarihinde Eğitim-Sen İstanbul 6 No’lu Üniversiteler Şubesi’nde okuyan ve bu nedenle ilerleyen günlerde tutuklanan Esra Mungan, Kıvanç Ersoy, Muzaffer Kaya ve Meral Camcı arkadaşlarımız hakkında, İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından Terörle Mücadele Kanunu’nun (TMK) 7. maddesinin 2. fıkrasına<sup>1</sup> dayanarak “*terör propagandası yapmak*” suçlamasıyla dava açıldı. 22 Nisan 2016’da görülen ilk duruşmada, tutuklu olan dört arkadaşımız tahliye edildi. Daha sonra, bir imzacı arkadaşımıza daha İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından dava açıldığı görüldü. Mahkeme savcısının bu dosyalara dair “TCK md. 301’den yargılama izni istenmesi için Adalet Bakanlığına başvurulması” talebi mahkeme heyeti tarafından kabul edildi. İlgili TCK md. 301’den yargılama izninin 2017 yılının eylül ayında gelmesine rağmen dosyaya konmadığı ve aynı dönemde diğer barış imzacısı akademisyenlere “*terör propagandası yapmak*” suçlamasıyla ayrı ayrı davalar açılmaya başlandığı görüldü. Toplu olarak ama ayrı mahkemelerde açılmaya başlayan bu davaların ilk duruşma günü 5 Aralık 2017 idi. İlk grup davalar çoğunlukla İstanbul’daki üniversitelerde çalışan ya da İstanbul’daki üniversitelerden ihraç edilmiş, sözleşmesi fesh edilmiş, emekli olmuş ya da emekliliğe zorlanmış akademisyenlere açıldı.

Bu rapor, davaları takip etmek için oluşturulan “*Bak Dava Koordinasyon*” gönüllüleri tarafından duruşmalardan elde edilen bilgilerden, Bianet ve Twitter akışlarından derlenmiştir. Bu rapora **İstanbul dışındaki illerde duruşma tarihi henüz belli olmayan akademisyenlerin verileri dâhil edilmemiştir**. Rapor, üç bölümden oluşmaktadır:

- 1) Dava açılan akademisyenlere yönelik bazı demografik özellikler
- 2) Dava süreciyle ilgili bilgiler (mahkemelerin özellikleri, yakalama, istinabe, varest, yetkisizlik, mahkemelerin bünyesindeki akademisyen dosyalarını birleştirme ve 301 izni isteme)
- 3) Sonuçlanan davalara yönelik bilgiler

Raporu hazırlarken her ne kadar titizlikle çalışmış olsak da özellikle duruşmaların ilk zamanlarındaki tecrübesizliğimiz, bazı duruşma günlerinde gönüllü sayısının yetersiz olması, mahkeme heyetlerinin duyamayacağımız ses tonuyla konuşması ve duruşma sonrasında bazı tutanaklara erişememiz sebebiyle raporda eksiklikler ve hatalar olabilir.

---

<sup>1</sup> TMK 7/2: “*Terör örgütünün; cebir, şiddet veya tehdit içeren yöntemlerini meşru gösterecek veya övecek ya da bu yöntemlere başvurmayı teşvik edecek şekilde propagandasını yapan kişi, bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.*”

# 1. DAVA AÇILAN AKADEMİSYENLERİN BAZI DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİ

- 22 Nisan 2016 – 17 Ocak 2019 tarihleri arasında toplam **619** akademisyene dava açılmıştır.
- Şu anda dava açılan 16 ildeki akademisyenlerin **yarıdan fazlasının (%65,9)** çalışmış olduğu veya çalışmakta olduğu üniversite İstanbul sınırları dahilindedir.
- Dava açılan akademisyenlerin **%35,8'i** kamudan ihraç edilmiş, vakıf üniversitesinde sözleşmesi fesh edilmiş ya da emekliye zorlanmıştır (Bkz. Tablo 1).

**Tablo 1:** Dava açılan akademisyenlerin bazı demografik özellikleri

	Sayı	%
<b>Cinsiyet</b>		
Kadın	370	59,8
Erkek	249	40,2
<b>Bulunduğu/ihraç edildiği üniversitesi</b>		
İstanbul	408	65,9
Ankara	85	13,7
İzmir	21	3,4
Kocaeli	14	2,3
Diyarbakır	16	2,6
Mersin	10	1,6
Tunceli	9	1,5
Van	7	1,1
Eskişehir	7	1,1
Antalya	7	1,1
Mardin	7	1,1
Bolu	4	0,6
Yalova	3	0,5
Muğla	2	0,3
Adana	2	0,3
Bartın	1	0,2
Kırıkkale	1	0,2
Yurt dışı	15	2,4
<b>Üniversite</b>		
Devlet	448	72,4
Vakıf	156	25,2
Yurtdışı	15	2,4
<b>İhraç/Fesih/Zorla Emeklilik</b>		
Evet	222	35,8
Hayır	397	64,2

## 2. DAVA SÜRECİYLE İLGİLİ BAZI BİLGİLER

- 22 Nisan 2016 – 17 Ocak 2019 tarihleri arasında açılan davaların büyük bir çoğunluğu **İstanbul’da, 18 farklı mahkeme** bünyesinde devam etmektedir. Bunlardan sırasıyla 37, 35, 36 ve 32 numaralı ağır ceza mahkemeleri **en fazla dosyanın** olduğu mahkemelerdir.
- İstanbul dışında 13 akademisyenin davalarının şu anda gerçekleştiği iller ise Ankara, İzmir, Antalya, Adana ve Eskişehir’dir (Bkz.Tablo 2).

**Tablo 2:** Akademisyenlerin mahkemelere göre dağılımı

İl	ACM	Akademisyen Sayısı	İl	ACM	Akademisyen Sayısı
İstanbul	13	14	İstanbul	29/1	9
	14	10		29/2	11
	22	19		30	33
	23	35		32	54
	24	34		33	47
	25	31		34	41
	26	35		35	60
	27	22		36	58
	28	22		37	74
Ankara	20	1	Antalya	8	1
	3	1		10	1
İzmir	14	2	Adana	13	1
	17	1	Eskişehir	2	2
	19	1		4	1
Diyarbakır	10	1			

- 22 Nisan 2016 – 17 Ocak 2019 arasında dava açılan 619 akademisyenin toplam **1106 duruşması** yapıldı. Bunlar için **141 gün mesai** yapıldı. (Bkz Tablo 3).
- İlk celseleri görülen 465 akademisyenin 63’ü, **bir başka ifadeyle %13,5’i birinci celsede** ifade vermiştir. İkinci celsede ifade veren akademisyen sayısı ise 186’dır (%56). Sayısı az olmakla birlikte 6. celsede bile ilk ifadesini veren akademisyenler vardır. Tüm bunlar sonucunda, bütün illerde akademisyenler toplam **275 savunma** yapmıştır. Bunların neredeyse tamamı yazılıdır (Bkz. Tablo 3).

**Tablo 3:** 22 Nisan 2016 – 17 Ocak 2019 duruşmalarına dair bazı bilgiler

<b>Dava Açılan Kişi Sayısı</b>	619
<b>Adliyeye Gidilen Gün Sayısı</b>	141
<b>Görülen 1. Celse</b>	465
<b>Görülen 2. Celse</b>	332
<b>Görülen 3. Celse</b>	207
<b>Görülen 4. Celse</b>	60
<b>Görülen 5. Celse</b>	20
<b>Görülen 6. Celse</b>	12
<b>Görülen 7. Celse</b>	5
<b>Görülen 8. Celse</b>	5
<b>Toplam</b>	<b>1106</b>
<b>Toplam Savunma</b>	275

## Davaları Yürüten Mahkemelere Dair Kısa Bilgiler

<b>13.ACM</b>	<p>04.12.2018 tarihli tutanaktan Mahkeme Başkanı: Fahrettin Düzalan - Üyeler: Abdullah Ok, Fatih Akgün - Savcı: Ömerhan Dur. Bu mahkemede 14 akademisyen yargılanmaktadır (Bkz. Tablo 2, Tablo 4). 2016 yılında dava açılan ilk beş arkadaşımız için istenen TCK md. 301'den yargılama izni bakanlıktan geldi ancak takip eden duruşmada savcı yine de TMK md. 7/2'den mütalaa verdi. Tarafımızca mütalaanın değerlendirilip, mütalayaaya cevap hazırlanması için süre istendi. Mahkemenin takdiri henüz belli değil, yargılama şimdilik 7/2'den devam ediyor. Bu beş kişiden İstanbul imzacısı olmayan arkadaşımızı ayrı tutarsak, bu zamana dek İstanbul dışı imzacılarının dosyalarında kendisine yetkisizlik verip, dosyaları akademisyenlerin imzayı attığı illere gönderdi. 14 akademisyenin yargılandığı bu mahkemede sadece bir akademisyen için karar verildi: 1 yıl 6 ay 22 gün hapis cezası ve HAGB kararı. Ceza süresindeki artış gerekçesi olarak "sanığın eylemini zincirleme olarak gerçekleştirdiği" gösterilmiştir. Tutanakta "eylemin zincirleme gerçekleştirilmesi" hususunda gerekçe gösterilmemekle birlikte, 13. ACM'nin 10 Mart 2016 basın açıklaması sonrası açılan ilk davanın görüldüğü mahkeme olduğu düşünüldüğünde, gerekçenin 10 Mart 2016 basın açıklaması olduğunu tahmin ediyoruz. Bu kararda üyelerden birinin bir karşı oy yazısı mevcuttur. Karşı oy görüşünde, suç isnadının terör örgütüne yardım suçu olması gerektiği açıklanıyor, ancak bu terör örgütüne yardım suçunun da manevi unsuru oluşmadığı için bu suçtan da ceza verilemeyeceği söylenerek, terör propagandasından verilen cezaya muhalif olduğu belirtiliyor. Bu mahkemede 5 Aralık 2017 tarihinden itibaren yargılanan arkadaşlarımıza HAGB isteyip istemedikleri dışında herhangi bir soru sorulmamaktadır.</p>
<b>14. ACM</b>	<p>Mahkeme Başkanı: Murat Özar -Üyeler: Ünal Altınöz, Mücteba Akkaya - Savcı: Ercan Gümüş. Mahkeme heyeti yeni adli yılda değişti. Bu mahkemede yargılanan 10 akademisyen bulunmaktadır (Bkz. Tablo 2, Tablo 4). İlk duruşma 28 Mart 2018 tarihinde olmuştur. Mahkemenin tek kararı yetkisizliktir. Şöyle ki, Mahkeme İstanbul dışından gelen dosyalar için bu kararına itiraz edilse de yetkisizlik kararı veriyor. Dosyaların gönderildiği diğer şehirlerdeki mahkemeler dosyalara dair yetkisizlik kararı vermezse, duruşmalar diğer şehirlerde görülecek, şayet ilgili şehirdeki mahkeme de yetkisizlik kararı verirse o zaman bu iki yetkisizlik kararı nedeniyle (olumsuz yetki uyuşmazlığı) kararı Yargıtay verecek. Yargıtay'ın bizim dosyalardaki benzer bir olumsuz yetki uyuşmazlığında, davaların İstanbul'da görülmesi gerektiği üzerine emsal bir kararı bulunuyor. İstanbul dosyaları ise, TCK 301 açısından davanın değerlendirebilmesine dair izin talebi ile Adalet Bakanlığına gönderiliyor. Bakanlıktan cevap gelene karar, kural olarak "durma" kararı verilmiş durumda. Mahkeme usulen duruşma günü vermeye devam ediyor, ancak Bakanlıktan cevap gelene karar "durma kararı" uygulanacak. Davalılara karşı kibar tavırla tanınıyor. 10 akademisyenden sadece dördüne HAGB dışında da aşağıda belirtilen sorulardan bazılarını sormuştur.</p>
<b>22. ACM</b>	<p>Mahkeme Başkanı: Ulaş Mengüloğlu – Üyeler: Saliha İncel Şahin, Gülay Zengin – Savcı: Ersin Esenal. Bu mahkemede yargılanan 19 akademisyen bulunmaktadır (Bkz. Tablo 2, Tablo 4). İlk duruşma 26 Ekim 2018 tarihinde olmuştur. Henüz çok örnek oluşmasa da yetkisizlik kararı verilmesi talep edildiğinde bu mahkemenin de şehir dışından gelen dosyaları yetkisizlikle gönderme eğilimi görüldü. Bu duruma bir istisna olarak, bir hocamızın talimatla savunmasının alınması için çağrıldığı yerel mahkemedeki birkaç cümlesini savunma olarak kabul edip, artık yetkisizlik itirazının yapılamayacağına kanaat getirerek yetkisizlik kararı vermemişse de, genel olarak şehir dışından gelen dosyalar hakkında yetkisizlik kararı verecek gibi durmaktadır. Şimdiye kadar yetkisizlik kararı verip göndermediği tüm dosyaları ise, TCK md. 301 açısından davanın değerlendirebilmesine dair izin talebi ile Adalet Bakanlığına gönderiliyor. Bakanlıktan cevap gelene karar, kural olarak "durma" kararı verilmiş durumda. Mahkeme usulen duruşma günü vermeye devam ediyor, ancak Bakanlıktan cevap gelene karar "durma kararı" uygulanacak. Bu mahkemede yargılanan iki arkadaşımıza HAGB isteyip istemedikleri dışında bir soru sormuştur.</p>
<b>23.ACM</b>	<p>Başkan: Ahmet Uğuz - Üyeler: Emine Çakır, Ali Özcan - Savcı: Aydın Boztaş. Bu mahkemede yargılanan 35 akademisyen bulunmaktadır (Bkz. Tablo 2, Tablo 4). İlk duruşma 23 Mayıs 2018 tarihinde olmuştur. Ancak bu mahkemeden henüz herhangi bir nihai karar çıkmamıştır. İstinabe talebini kabul ettiği görülmüştür. Mahkemede savunmadan sonra, "Metni nasıl imzaladınız?", "Herhangi bir toplantıya katıldınız mı?" şeklinde kısa ve sonrasında üstelemeden birtakım sorular sorulduğu görülmüştür. Şimdilik bu aşamada birleştirme taleplerini reddetmektedir.</p>
<b>24.ACM</b>	<p>Mahkeme Başkanı: Yusuf Yılmaz- Üyeler: Ramazan Balcı, Çağlayan Özbay - Savcı: Halil İbrahim Kuş. Bu mahkemede yargılanan 34 akademisyen bulunmaktadır (Bkz. Tablo 2, Tablo 4). İlk duruşma 29 Mart 2018 tarihinde olmuştur. Adli tatil öncesine kadar üye olmadan örgüte yardım suçundan ek savunma isteyen bu</p>

	<p>mahkemenin adli tatil sonrası heyeti değişmiştir. Mevcut heyet, kendi mahkemesindeki bütün dosyaları, ilgili dosyada savunmanın alınmış olup olmadığına bakmaksızın, 2018/20 sayılı dosyada birleştiriyor. Birleşen dosyaların ilk duruşması 25.04.19'da görülecek. Bu mahkeme tarafından Mersin'den imzacı, ikametgahı şu an Ankara'da olan bir hocamızın dosyasına dair yetkisizlik kararı verilmiş ve bu sebeple dosya Ankara'ya gitmişti. Ancak ilgili Ankara Ağır Ceza Mahkemesi tarafından da yetkisizlik kararı verilince, bu olumsuz yetki uyuşmazlığını çözmesi için dosya Yargıtay'a gitti. Sonuç olarak da Yargıtay, yetkili mahkemenin İstanbul Mahkemeleri olduğuna karar verdi. Dolayısıyla, bu mahkemede artık yetkiye ilişkin bir tartışma kalmadı. Aynı zamanda bu karar tüm diğer Mahkemeler için de emsal teşkil ediyor.</p>
<b>25.ACM</b>	<p>Mahkeme Başkanı: Selami Yılmaz- Üyeler: Akın Kavi, Beyhan Acar - Savcı: Mehmet İlker Durmaz. Bu mahkemede yargılanan 31 akademisyen bulunmaktadır (Bkz. Tablo 2, Tablo 4). İlk duruşma 6 Eylül 2018 tarihinde olmuştur. Mahkemenin savunmadan sonra, "İmza süreci nasıl oldu?", "Kimden geldi mail?" "Neden imzaladınız?" "TC'nin sınırları var, özyönetim ilan etmek ne demek?" "Peki devletin kendi sınırlarını ve egemenliğini korumak için uyguladığı şiddet de mi yanlıştır." "Kime hitap ediyor metin?" "İngilizce metin neden var, uluslararası güçleri çağırarak için mi?" şeklinde sorular sorduğu, üstelediği ve imzacıyı zorladığı görülmüştür. Bu aşamadan sonra da, TCK md. 314/2 maddesinin uygulanması ihtimaline binaen, bu maddeye dair ek savunma yapılması için süre verildiği görülmektedir. Ek savunma almak için, istinabe kararı verdiği de görülmüştür. Bir sonraki aşamada da savcının sunmuş olduğu mütalayaa dair değerlendirme yapmak üzere avukatlarca iletilen ek süre taleplerinin ve bir sonraki duruşma için varestede taleplerinin (sanığın duruşmadan başışık tutulması talebi) kabul edildiği görülmektedir. Bu mahkemede şimdilik tek bir karar verilmiştir. Mahkeme bu kararı, diğer mahkemelerden farklı olarak, TCK md. 220/7 uyarınca terör örgütüne bilerek ve isteyerek yardım etmek suçundan kurmuştur. İlgili maddede bilerek ve isteyerek yardım edenin örgüt üyesi gibi cezalandırılacağı söylendiğinden, üyeliği düzenleyen TCK md. 314/2 hükmündeki en alt sınır olan 5 yıl hapis cezası öngörülmüş, daha sonra TCK md. 220/7 c. 2 uyarınca yapılan yardımın niteliğine göre verilebileceği öngörülen indirim en üst sınırdan uygulanarak 5 yıl üzerinden 2/3 oranında indirim uygulanmış (1 yıl 8 ay ceza), peşi sıra Terörle Mücadele Kanunu md. 5/1 uyarınca tüm bu suçlar için öngörülen yarı oranında artırım uygulanmış (1 yıl 18 ay ceza) ve son olarak TCK md. 62'de öngörülen takdiri indirim sebepleri dikkate alınarak 1/6 oranında indirim yapılmasına karar verilmiştir. Sonuç olarak bu mahkemede çıkan ilk karar, 1 yıl 13 ay, başka bir deyişle 25 ay hapis cezası kararıdır. HAGB veya erteleme uygulanmamıştır, zira 2 yılı aşan cezalarda bu iki kurum uygulanmamaktadır.</p>
<b>26.ACM</b>	<p>Mahkeme Başkanı Kemal Selçuk Yalçın – Üyeler: Eda Gerdan, Mehmet Akif Ayaz – Savcı: Hakan Özer. Bu mahkemede yargılanan 35 akademisyen bulunmaktadır (Bkz. Tablo 2, Tablo 4). İlk duruşma 19 Eylül 2018 tarihinde olmuştur. Henüz herhangi bir karar çıkmamıştır. Yetkisizlik taleplerini reddetmektedir. İstanbul dışı mahkemesine talimat yazılarak, Segbis bağlantısı ile savunma alınması veya Mahkemeye gelinerek savunmanın verilmesi arasında seçenek sunuyor Mahkeme. Henüz bir karar çıkmadı. Başlamayı bekleyen çok sayıda davası var.Yurtdışındaki bir imzacı için birinci celsede yakalama kararı çıkardı, ikincide istinabe talebini kabul etti.Varestede talebini kabul ettiği görüldü.</p>
<b>27. ACM</b>	<p>Mahkeme Başkanı Tamer Keskin- Üyeler: Ramazan Çiçek, Talip Ergen- Savcı: Murat Demircioğlu. Bu mahkemede yargılanan 22 akademisyen bulunmaktadır (Bkz. Tablo 2, Tablo 4). İlk duruşma 8 Mayıs 2018 tarihinde olmuştur. Henüz herhangi bir karar çıkmamıştır. İstisnaen bu mahkemede, Bese Hozat iddiasıyla ilgili olarak yürütülen tartışmada, 'Emniyet Müdürlüğüne yazı yazılarak PKK örgütünün hangi bildirimlerine atıfta bulunulduğunun mahkememize gönderilmesinin istenmesine' kararı verilmiştir.İstanbul dosyalarında savcı suçun TCK 301'e dönüşme ihtimaline binaen Adalet Bakanlığından soruşturma izni alınması için dosyanın İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderilmesi yönünde mütalaa verdi. Hakim reddetti. TCK 301'in hükmüyle incelenmesine karar verdi. Bir akademisyen için reddi hakim talebinde bulunulmuştur, talebimiz geri çevrilmiştir, bu karar sonrası başvuru itiraz yolu da sonuçsuz kalmıştır.</p>

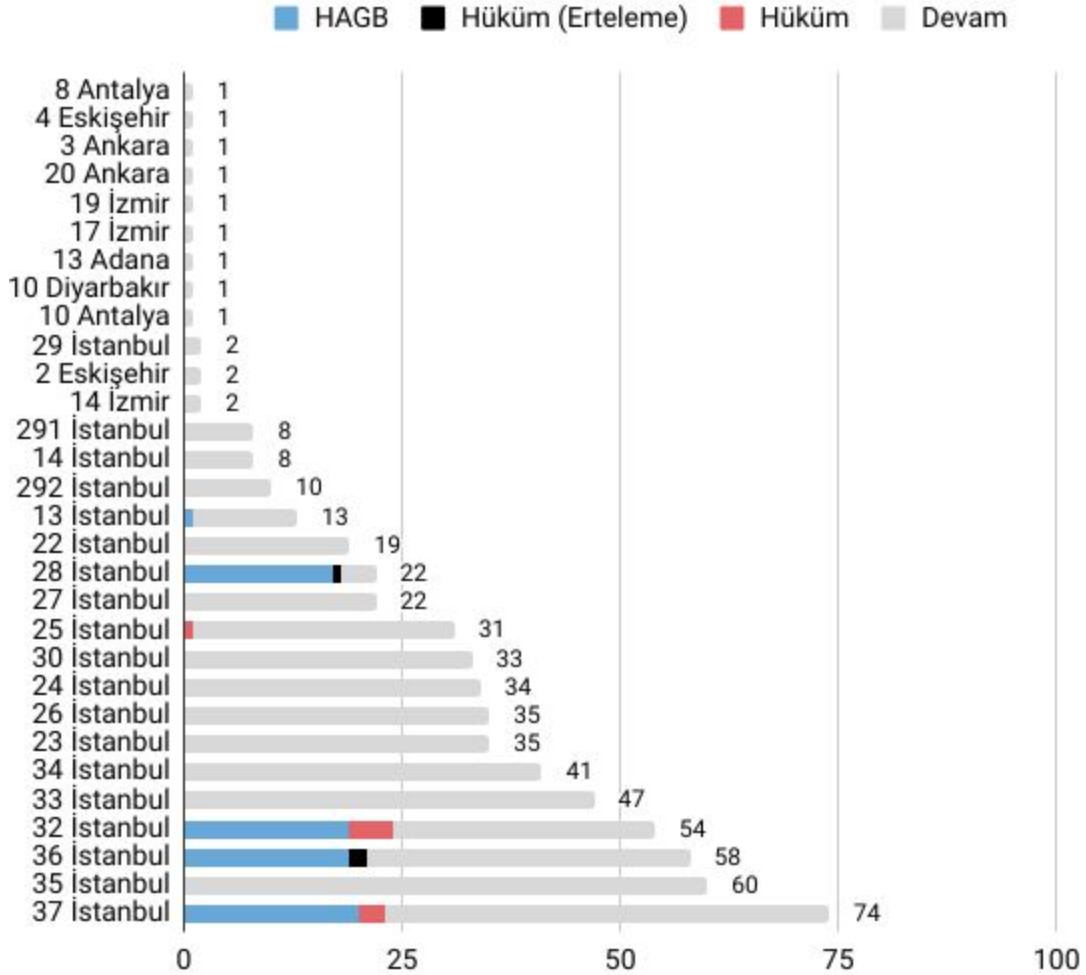
<b>28.ACM</b>	Mahkeme Başkanı Ersin Özaslan- Üyeler: Serkan Yoğurtçu, Saffet Merve Başbekleyen - Savcı: Mustafa Güner. Bu mahkemede yargılanan 22 akademisyen bulunmaktadır (Bkz. Tablo 2, Tablo 4). İlk duruşma 26 Nisan 2018 tarihinde olmuştur. Yargılanan 22 akademisyenin 19'u ile ilgili bu dokuz aylık süreçte karar vermiştir. Dolayısıyla mevcut mahkemeler içinde en hızlı karar veren mahkemedir. Savunma almaksızın, HAGB sormaksızın 18 ay+erteleme kararı vermiştir. Hocalarımızın yargılanmasına henüz avukatı gelmeden başladı, izleyicileri salondan atmak istedi, bazen olanları çarpıtarak zapta geçirdi, bir imzacıya savunmasını yaptırmadı ve susma hakkını kullandığını iddia etti, başka bir imzacıya savunmasını yapmak için süre verdiği ara karardan vazgeçti ve savunmayı yapılmış kabul etti. Bir seferinde de usulü birtakım gerekçeler ileri sürerek, savunma almaksızın ve HAGB'nin kabul edilip edilmediğini de sormaksızın, hocamızın yokluğunda 18 ay hapis cezasına, bu cezanın ertelenmesine ve 2 sene denetimli serbestliğe karar verdi. Bu istisnai karar dışında, bu mahkemede şu ana kadar görülen bütün kararlar, HAGB kabul ettiklerini söyleyen hocalarımıza dair verilen, 15 ay hapis cezası ile hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararıdır. İki akademisyen için reddi hakim talebinde bulunulmuş, talebimiz reddedilmiş ancak bu ret kararına itiraz edilebileceği göz önünde bulundurularak yargılama o gün durmuştur.
<b>29/1. ACM</b>	Mahkeme Başkanı Mustafa Çakar - Üyeler: Barış Öztürk, Nejdet Tarhan - Savcı: Arif Kaplan. Bu mahkemede yargılanan 9 akademisyen bulunmaktadır (Bkz. Tablo 2, Tablo 4). Dolayısıyla mevcut mahkemelerin içinde en az akademisyen dosyasının olduğu mahkemedir. Bu mahkeme tüm dosyaları 2018/14 E. sayılı dosyada birleştirmiştir. Duruşmalar devam etmektedir, henüz bir karar çıkmamıştır. Bir akademisyen istinabe talep etmiş; o anda kabul edilmiştir. Hatta başkan kendisi de davalının bu yönde isteği olup olmadığını sormuştur.
<b>29/2. ACM</b>	Mahkeme Başkanı Başkan: Ümit Kartlı - Üyeler: Erhan Akman, Özgür Erkan - Savcı: Ali Nazmi Dandin. Bu mahkemede yargılanan 11 akademisyen bulunmaktadır (Bkz. Tablo 2, Tablo 4). İlk duruşma 22 Mayıs 2018. Bu mahkeme, TCK md. 301 açısından davanın değerlendirilebilmesi için izin talebi ile dosyaları Adalet Bakanlığına gönderiyor. Mahkeme bakanlıktan cevap gelene kadar yeni duruşma günü vermeye devam etse de izin gelene kadar "durma kararı" işletiliyor. Durma kararına rağmen mahkemenin yeni celse tarihleri vermesi hakimle bazı avukatlar arasında tartışmaya da yol açtı: "Adalet Bakanlığının soruşturma izni vermesi halinde HSK tarafından ihtisas mahkemesi olarak görevlendirilen bu mahkemelerde atılı suç yönünden yargılama yapılamaz, bu nedenle soruşturma tamamlanana kadar yeni duruşma günü verilmemesini talep ediyoruz, zira durma kararı vardır." (25.12.2018) Bir varestede talebi reddedildi. Ayrıca, şehir dışındakileri SEGBİS ile duruşmalara bağladığı görüldü.
<b>30. ACM</b>	Mahkeme Başkanı Utku Ercan - Üyeler: Hasibe Doğan, Şule Yıldız - Savcı: Mustafa Güner. Bu mahkemede yargılanan 33 akademisyen bulunmaktadır (Bkz. Tablo 2, Tablo 4). İlk duruşma 3 Nisan 2018. Mahkemenin, ilk celsede bir hocamızın gelmediğini görüp hemen yakalama kararı çıkardığı da, başka bir hocamız daha savunmasını yapmadan, avukatın sözünü ve taleplerini kesmeye kalkarak, hazır mütalaayı ilk celseden sunduğu da görülmüştür. Kaba konuşup, seyircileri dışarı çıkarmaya da çalışmıştır. Ancak daha sonra yakalama kararını, istinabe kararına çevirmeyi kabul etmiştir. Kendi bünyesindeki dosyaları savunma almış olup olmadığına bakmaksızın, bazı dosyaları hemen ilk celsesinde 2018/86 E. sayılı dosyası ile birleştirmiştir. Bu birleşen dosyaların ilk duruşması 01.02.2019 tarihinde görülecektir. Ancak, daha sonra "dosyaları birleştirerek götürürüz diye düşündük, ancak 01.02.2019 tarihi çok doldu, daha sonra yeni bir dosyaya birleştirme yaparız, farklı kararlar çıkmasını istiyoruz." diyerek şimdilik önüne gelen dosyalardaki duruşmaları birleştirmeyi daha sonra değerlendireceğini söyleyerek yürütmektedir. Şu ana kadar önüne gelmiş olan, üç şehir dışı dosyalarının (2 Dicle, 1 Mersin) ilk celselerinde yetkisizlik kararı vermeksizin devam ettiği görülmüştür. Kendi mahkemesindeki dosyaları birleştirmeye başlamış. Ancak birleştirdiği dosya çok kalabalık olunca, daha sonra başka bir dosyada birleştirmek üzere, bazı dosyalar için tek tek duruşma günü vermeye başlamıştır.
<b>32. ACM</b>	Mahkeme Başkan: Ömer Günaydın - Üyeler: Habibe Ertuğrul, Ahmet Selçuk Özkan - Savcı: Ozan Koç. Bu mahkemede yargılanan 54 akademisyen bulunmaktadır (Bkz. Tablo 2, Tablo 4). İlk duruşma tarihi 7 Aralık 2017. İlk celselerde, savunma için ek süre verildiğinde bir hafta kadar az süreler verdiği görüldü. Ancak bu daha sonra değişti. Fakat yine de ilk kararlar bu mahkemeden çıkmaya başladı. Bu mahkemede bugüne kadar, HAGB kabul eden hocalarımız için 15 ay hapis cezası ve HAGB kararı çıkmıştır. HAGB kabul etmeyen hocalarımız içinse Mahkeme,15 ay hapis cezasına erteleme kararı vermeksizin hükmetmektedir. HAGB kabul edenlere 15 ay +HAGB. Kabul etmeyenlere, ertelemesiz 15 ay ceza kararı vermektedir.

33. ACM	Bu mahkemede yargılanan 47 akademisyen bulunmaktadır (Bkz. Tablo 2, Tablo 4). İlk duruşma tarihi 7 Aralık 2017. İlk duruşmalarında yurt dışındakiler için yakalama kararı vermiş olduğu görülse de, nihayetinde istinabe taleplerini kabul ettiği görülmektedir. Henüz bir nihai karar çıkmamıştır. 301 izni yazışmalarının gönderilmesi için 13. Ağır Ceza Mahkemesine yazı yazıldı bu mahkeme tarafından. Daha sonra da kendi mahkemesinde görülmekte olan dosyaları 2017/60 E. Sayılı dosya ile birleştirme kararı vermiştir. Birleşen davaların bir sonraki duruşması 21.02.2019 tarihindedir. Birleştirme kararını savunmaları aldıktan sonra vermektedir.
34. ACM	Bu mahkemede yargılanan 41 akademisyen bulunmaktadır (Bkz. Tablo 2, Tablo 4). İlk duruşma tarihi 7 Aralık 2017. Yeni adli yılla mahkeme heyetinin değişmesiyle birlikte, dosyaların tamamı için celse arasında durma kararı verilerek, TCK md. 301 açısından davanın değerlendirilmesine dair izin talebi için dosyalar Adalet Bakanlığına gönderilmeye başlandı. Mahkeme duruşmaları takviminden çıkarmıştır ve yeni duruşma günü vermemektedir. Şehir dışından gelmiş olan dosyalara da, yetkisizlik tartışmaksızın, aynı işlemi yaptığı görülmüştür.
35. ACM	Mahkeme Başkanı: Adem Aygün- Üyeler: Özgür Dursun, Teceli Aslan - Savcı: Ferhat Yayla. Bu mahkemede yargılanan 60 akademisyen bulunmaktadır Bir başka ifadeyle en fazla akademisyenin olduğu ikinci mahkemedir (Bkz. Tablo 2, Tablo 4). İlk duruşma tarihi 5 Aralık 2017. Mahkeme Nisan 2018'den itibaren her bir dosyada savunmaları aldıktan sonra, kendi mahkemesinde görülmekte olan dosyaları birleştirme kararı vermeye başladı. TCK md. 301 açısından davanın değerlendirilmesine dair izin talebi için dosyaları Adalet Bakanlığına gönderiliyor. Yeni duruşma günü verilmemektedir. Şehir dışından gelen dosyalara dair, hiç yetkisizlik tartışmaksızın, benzer işlemleri devam ettirdiği görülmektedir. Bir akademisyen için reddi hakim talebinde bulunulmuştur, talebimiz geri çevrilmiştir, bu karar sonrası başvuru itiraz yolu da sonuçsuz kalmıştır. Antalya ve Adana'dan iki akademisyen kendi talebiyle bulunduğu yerde yargılanmak istediğini beyan etmiş ve mahkeme kendisine yetkisizlik verip, dosyayı o illere göndermiştir.
36. ACM	Mahkeme Başkanı: Hakan Özer- Üyeler: Onur Engin Deniz, Veli Gürsoy - Savcı: Hasan Adalı. Bu mahkemede yargılanan 58 akademisyen bulunmaktadır Bir başka ifadeyle en fazla akademisyenin olduğu üçüncü mahkemedir (Bkz. Tablo 2, Tablo 4). İlk duruşma tarihi 14 Aralık 2017. Adli tatil öncesi ağırdan alan bu mahkeme yeni adli yılda davaları hızlandırdı, yeni celse tarihi verirken yakın tarihler tercih etmeye başladı. 58 akademisyenden 21'inin davası karara bağlanmıştır. HAGB'yi kabul etmeyen iki arkadaşımıza 15 ay hapis cezası ile birlikte iki yıl erteleme kararı veren tek mahkemedir. Son mahkûmiyet kararlarından önce, bir akademisyen için reddi hâkim talebi yapılmış; talebimiz geri çevrilmiştir, bu karar sonrası başvuru itiraz yolu da sonuçsuz kalmıştır. Toplam, beş akademisyen için reddi hakim talebinde bulunulmuştur.
37. ACM	Mahkeme Başkanı: Akın Gürlek- Üyeler: Ferhat Gülbağça, Ferhat Şahin- Savcı: Can Tümer Keriş. Bu mahkemede yargılanan 74 akademisyen bulunmaktadır Bir başka ifadeyle en fazla akademisyenin olduğu mahkemedir. 74 akademisyenin 23'ünün davası sonuçlanmıştır (Bkz. Tablo 2, Tablo 4). Altı akademisyen için reddi hakim talebinde bulunulmuştur. Hâkimin reddi talepleri doğrudan geri çevrilmektedir, bu kararlar sonrası başvuru itiraz yolu da sonuçsuz kalmaktadır. Birleştirme ve yetkisizlik talepleri de sistematik olarak reddedilmektedir. Bu mahkemede, iki arkadaşımıza “yeni delil” adı altında, hocalarımızın bir takım gazete röportajlarının, sosyal medya paylaşımlarının dahil edildiği görülmüştür (Bkz 3. Bölüm). Bu mahkemede, delil adı altındaki belgelerin özellikle hemen duruşma öncesi dosyaya girmesi ve duruşma sırasında da belgelerin incelenip belgelere dair beyanda bulunmak için istenen sürenin reddedilmesi gibi aleni şekilde hukuksuz olan uygulamalar söz konusudur. Mahkemenin yine hukuken mutlaka sorulması gereken HAGB'nin kabul edilip edilmediği sorusunu da sormaksızın karar verdiği görülmektedir. Bu HAGB sormadan verdiği kararlarda erteleme kararı da vermemiştir. Aynı zamanda bu kararlar, bu zamana kadar diğer kararlarda görüldüğünün aksine, kanundaki ilgili maddede öngörülen ceza alt sınırından kurulmamış ve yine diğer kararlarda görüldüğü üzere kanunda öngörülen takdiri indirim de uygulanmadan 27 ay ve 30 ay hapis cezası olarak verilmiştir. HAGB sorusuna kabul etmediği yönünde cevap veren bir diğer hocamız içinse, bu mahkeme tarafından ceza, diğer dosyalar gibi alt sınırından kurulduysa da, diğer dosyalarda görüldüğünün aksine takdiri indirim uygulanmayarak 18 ay hapis cezası kararı çıkartılmıştır ve yine bu hapis cezasına erteleme kararı olmaksızın karar verilmiştir. Bu zamana kadar karara çıkan diğer dosyalarda ise, HAGB sorulan ve bunu kabul ettiğini söyleyen hocalarımız için 15 ay hapis cezası ile birlikte HAGB kararı verildiği görülmektedir. Mahkemenin bir başka dikkat çeken özelliği davalılara sordukları sorulardır. Mahkeme başkanı “hendek savaşlarına” devlet bakışını yansıtan bir giriş yapıp ardından “barış isteği tek yanlı olabilir mi?” türünden sorular sorabilmektedir. Bir başka davada, davalının Afrin mektubuna imza atması konu edilmiştir.



**Tablo 4:** ACM'lere göre kararların dağılımı

ACM	Dava	Karar	Yetkisizlik	301D	Cezai Hüküm (Kendi içinde yüzdesi)
13	14	1	-	-	1 (%7)
14	10	2	2	-	-
22	19	2	1	1	-
23	35	-	-	-	-
24	34	-	-	-	-
25	31	1	-	-	1 (%3)
26	35	-	-	-	-
27	22	-	-	-	-
28	22	19	1	-	18 (%82)
29/1	9	-	-	-	-
29/2	11	-	-	-	-
30	33	-	-	-	-
32	54	24	-	-	24 (%44)
33	47	-	-	-	-
34	41	41	-	41	-
35	60	8	-	8	-
36	58	23	2	-	21 (%36)
37	74	23	-	-	23 (%31)

**Grafik 1:** ACM'lere göre kararların dağılım grafiği

## ✓ Mahkemelerin sıklıkla sorduğu sorulardan örnekler

1. 10 Mart bildirisini imzaladın mı?
2. Neden sadece devleti muhatap aldın?
3. Bildiriyi okudun mu?
4. İsmi bildiride çıktı mı?
5. Bildiriyi hangi amaçla imzaladın?
6. İmzayı kabul ediyor musunuz?
7. Bildiri metnini nerede gördün, nasıl haberdar oldun, nerede yayınlandı, barış akademisyenleri facebook sayfasında mı?
8. Metni kim yazdı? Kim kaleme aldı? Organize bir metin mi?
9. Neden İngilizcesi var? Kimi çağırıyorsunuz? Kime hitap ediyor bu metin?
10. Metnin İngilizcesi doğru mu?
11. İmza metniyle ilgili herhangi bir toplantıya katıldınız mı?
12. Nasıl imzaladın? Dijital/elektronik olarak mı? Kim e-posta gönderdi? Neden gönderildi?
13. Bildiriyi yaydın mı?
14. Basın yoluyla yayınlanacağını biliyor muydun?
15. Ambulansa ateş edildi, ona üzülmedin mi, şehitlerle ilgili metni imzaladın mı?
16. Bese Hozat'ı tanıyor musun? Yaptığı çağrıdan haberdar mısınız? Onun açıklamasından sonra organize olduğunuz iddiası var.
17. Metin sert miydi?
18. PKK terör örgütü mü? PKK, KCK hakkında ne düşünüyorsunuz? 13. sayfada PKK terör örgütü değildir diyor. Siz ne düşünüyorsunuz?
19. 7 haziran seçimi sonrası savaş derken ne demek istedin?
20. Çözüm süreci neden bitti?
21. Barış isteyen örgüt henek kazar mı?
22. Suç basın yoluyla işlendiği için ek savunma yapmak için süre istiyor musunuz?
23. Varesten istiyor musunuz?
24. Pişman mısınız?
25. Güvenlik güçleri de öldürüldü. 31 temmuzda şehit olan 11 aylık bebek için neden açıklama yapmadınız? Heneklerden zarar görenler için neden kaygılanmadınız?
26. Devletin egemenliğini korumak için uyguladığı şiddete karşı mısınız?
27. Devletin suç işlediğini mi düşünüyorsun?
28. Bölgede yaşayanlarla ilgili raporlar dışında başka kaynaklara başvurduunuz mu?
29. Orada TSK bu harekâtı neden yaptı? Özyönetimlere karşı, heneklere karşı yaptı. Biliyor muydunuz?
30. TSK'nin neden bu bölgede operasyon yaptığını biliyor musunuz?
31. Taybet Ana'yı nereden duydun?
32. Keskin nişancı dediniz, kim?
33. Katliam, kıyım, kürt illerinde savaş, bu ifadeler hiç dikkatini çekmedi mi? Rahatsız etmedi mi seni?
34. Diyarbakır'a ya da Cizre'ye hiç gittiniz mi?
35. Türk vatandaşlığını nasıl kazandınız, evlilikle mi?
36. (Bir akademisyene) Nerede öğretim görevlisiydin sen?

### ✓ Yakalama ve zorla getirme kararları

Yurt dışında olan akademisyenlerden dokuzu için mahkeme heyeti tarafından yakalama ya da zorla getirme kararı verildi. Bir akademisyen hakkında verilen yakalama kararı yapılan itiraz üzerine kaldırıldı. Diğer arkadaşlarımız için ya bir sonraki celsede ifade verdiği ya da istinabe talepleri kabul edildiği için, yakalama ve zorla getirme kararları ortadan kalkmıştır (Bkz. Tablo 5).

**Tablo 5:** Yakalama ve zorla getirme kararları (isimler kaldırılmıştır)

	ACM	Celsesi	Yakalama	Zorla getirme	Hudut kapısına yazıp ülkeye giriş çıkışlarını öğrenme	Sonuç
	33	2	✓		✓	Daha sonraki celselerde İstinabe talebi kabul edildi
	36	1	✓		✓	Daha sonraki celselerde İstinabe talebi kabul edildi
	33	1	✓		✓	İtiraz sonucunda yakalama kararı kaldırıldı. Daha sonraki celselerde İstinabe talebi kabul edildi
	30	1	✓			İstinabe değerlendirme aşamasında
	26	1	✓			
	26	1	✓			Daha sonraki celselerde İstinabe talebi kabul edildi
	37	1,2	✓	✓	✓	İstinabe değerlendirme aşamasında
	29/1	1	✓			Daha sonraki celselerde İstinabe talebi kabul edildi
	34	3	✓			Mahkeme durma kararı
	34	3	✓			Mahkeme durma kararı
	37	1	✓			Daha sonraki celselerde ifade verdi
	24	1	✓			Daha sonraki celselerde ifade verdi

## ✓ İstinabe Kararları

**İstinabe Nedir?** Uluslararası istinabe, bir devletin yetkili bir adli makamının diğer bir devletin adli makamı adına yerine getirdiği işlemler bütünüdür. İstinabe talebi kabul edilen kişiler savunmalarını yaşadıkları ülkenin adli makamları vasıtasıyla verebilmektedirler. İstinabe talebinin kabul edilmesi için mahkemeler yurt dışı oturma/çalışma belgelerini incelemekte, eksiksiz olduğu durumlarda bu taleplere olumlu yanıt verebilmektedir. Bazı mahkemeler ise, imzacının bir sonraki celseye kadar ülkeye dönme ihtimalini gözetip istinabe talebinin değerlendirilmesini bir süre erteleyebilmektedir.

31 akademisyen istinabe talebinde bulunmuş olup, %80,6'sının (25 akademisyen) bu talebi kabul edilmiştir. İstinabe taleplerinden ikisi reddedilirken, diğerleri konusunda henüz karar çıkmamıştır (Bkz. Tablo 6). 25. ACM ve 35. ACM bu talebi en fazla kabul eden mahkemelerdir.

**Tablo 6:** Mahkemelere göre akademisyenlerin istinabe talepleri

<i>İstinabe talebi kabul edilen akademisyenler (25 kişi)</i>	
<b>13. ACM</b>	1 kişi
<b>23. ACM</b>	2 kişi
<b>25. ACM</b>	4 kişi
<b>26. ACM</b>	2 kişi
<b>29/1. ACM</b>	1 kişi
<b>32 ACM</b>	4 kişi
<b>33. ACM</b>	3 kişi
<b>34.ACM</b>	1 kişi
<b>35.ACM</b>	4 kişi
<b>36. ACM</b>	2 kişi
<b>37. ACM</b>	1 kişi
<i>İstinabe Talebi sonuçlanmayan ya da reddedilenler</i>	
<b>23. ACM</b>	1 kişi (sonuçlanmadı)
<b>27. ACM</b>	1 kişi (sonuçlanmadı)
<b>29/1. ACM</b>	1 kişi (reddedildi)
<b>30. ACM</b>	1 kişi (sonuçlanmadı)
<b>35. ACM</b>	1 kişi (reddedildi)
<b>37. ACM</b>	1 kişi (sonuçlanmadı)

## ✓ Vareste (bağışıklık) Kararları

**“Vareste tutulmak” nedir?** (5271 Sayılı CMK Madde 196 uyarınca) mahkemece *sorgusu yapılmış* olan sanık veya bu hususta sanık tarafından yetkili kılındığı hâllerde müdafii isterse, mahkeme sanığı duruşmada hazır bulunmaktan bağışık tutabilir.

Toplam 45 akademisyen vareste tutulmayı talep etmiştir. Bu taleplerin %64’ü (29 akademisyen) kabul edilmiştir. 33. ACM bu talebi en fazla kabul eden, 37. ACM ise en fazla reddeden mahkemelerdir. (Bkz Tablo 7).

**Tablo 7:** Mahkemelere göre akademisyenlerin vareste talepleri

<b>Vareste talebi kabul edilen akademisyenler (29 akademisyen)</b>	
<b>14. ACM</b>	1 kişi
<b>22. ACM</b>	2 kişi
<b>23. ACM</b>	1 kişi
<b>24. ACM</b>	1 kişi
<b>25. ACM</b>	2 kişi
<b>27. ACM</b>	3 kişi
<b>28. ACM</b>	1 kişi
<b>32. ACM</b>	2 kişi
<b>33. ACM</b>	6 kişi
<b>35. ACM</b>	2 kişi
<b>36. ACM</b>	3 kişi
<b>37. ACM</b>	4 kişi
<b>Eskişehir 2.ACM</b>	1 kişi
<b>Vareste talebi reddedilen akademisyenler (16 kişi)</b>	
<b>22. ACM</b>	1 kişi
<b>24. ACM</b>	1 kişi
<b>26. ACM</b>	2 kişi
<b>28. ACM</b>	2 kişi
<b>29/2. ACM</b>	1 kişi
<b>34. ACM</b>	2 kişi
<b>35. ACM</b>	2 kişi
<b>36. ACM</b>	2 kişi
<b>37. ACM</b>	3 kişi

## ✓ Ek Savunma Kararları

- 25. ACM heyeti, “*terör örgütü propagandası yapmak*” suçlamasıyla yargılanan akademisyenlerden “örgüte üye olmamakla beraber örgüte yardım” suçlaması ile TCK'nın 220/7, TCK'nın 314/2 ve TMK'nın 5/1 maddeleri kapsamında ek savunma yapmalarını istedi.
- Adli tatile kadar görülen duruşmalarda 24. ACM'nin savcısı esas hakkındaki mütalaasında akademisyenlerin “örgüte üye olmamakla beraber örgüte yardım suçundan” cezalandırılmalarını istedi. Adli tatil sonrası heyet değişti ve sonraki celselerde bu ek suçlama yapılmadı.
- 37. ACM'de ise sanıklara, “iddianamede TMK 7/2'nin maddesiyle suçlandığı ancak bildirim basın ve yayın yoluyla kamuoyunda açıklandığı, bu sebeplerle isnat edilen suçlamanın niteliğinin TMK 7/2 maddesinin 2. cümlesindeki suça dönüşme ihtimali bulunduğu” ifade edilerek, akademisyenlerin ek savunma yapıp yapmayacakları soruldu.

## ✓ Yetkisizlik Kararları

- Çağlayan Adliyesi'nde ilk kez 14. ACM'de duruşmaları görülen Munzur Üniversitesi'den Adnan Şahin ve Mersin Üniversitesi'den Hakan Mertcan'ın dosyalarında mahkeme heyeti, savcının mütalaası doğrultusunda kendi mahkemesi için yetkisizlik kararı verdi. Karara gerekçe olarak "sanıkların atılı suçu başka yerlerde gerçekleştirmiş olması" gösterildi. Şahin'in dosyası "görevli ve yetkili" olduğu ileri sürülen Tunceli Nöbetçi ACM'ye; Mertcan'ın dosyası ise "görevli ve yetkili" olduğu ileri sürülen Mersin ACM'ye gönderildi.
- 13. ACM, Kocaeli Üniversitesi'nden Zelal Ekinci, Kuvvet Lordoğlu, Hülya Kendir Özdiñ için duruşma tarihi dâhi vermeden yetkisizlik verdi. Hülya Kendir Özdiñ (Kocaeli 4. ACM) ve Zelal Ekinci dosyalarına dair Kocaeli ACM'ler de yetkisizlik kararı verdiği için, yetki yönünden karar verilmesi için dosyalar şu an Yargıtay'dadır.
- 24. ACM ise Mersin Üniversitesi'nden Esin Gülsen'in davasında yetkisizlik kararı verdi ve dosyayı Gülsen'in ikâmetgahının bulunduğu il olan Ankara 27. ACM'ye gönderdi. Ankara 27. ACM'nin de dosyada yetkisizlik kararı vermesi üzerine, Yargıtay 5. Ceza Dairesi'ne giden dosyada 2018/6903 sayılı karar ile İstanbul Ağır Ceza mahkemelerinin yetkili olduğuna hükmedildi.
- 28. ACM'de iki farklı karar çıkmıştır. Munzur Üniversitesi'nden ihraç edilen Ahmet Kerim Gültekin'in dosyasına dair yetkisizlik kararı verilmiştir ve Gültekin'in dosyası "görevli ve yetkili" olduğu ileri sürülen Tunceli Nöbetçi ACM'ye gönderilmiştir. İkinci olarak, Anadolu Üniversitesi'nden ihraç edilen Yasemin Özgün için de yetkisizlik kararı verilmiş, avukatı bir üst mahkemeye itiraz etmiştir. İtiraz kabul edilmiş olup, duruşma tarihi beklenmektedir.
- 36. ACM'de ilk duruşmada, Akdeniz Üniversitesi'nden ihraç edilen Nursel Şahin'in; 22. ACM'de ilk duruşmada, yine aynı üniversiteden ihraç edilen Bülen Şık'ın avukatları Antalya mahkemelerinin; 27. ACM'de Çukurova Üniversitesi'nden Esengül Ayyıldız'ın avukatı ise Adana mahkemelerinin yetkili olduğunu ileri sürerek, yetki itirazında bulunmuşlardır. Yetki itirazları mahkemeler tarafından kabul edilmiş ve yetkisizlik kararı verilmiştir. Dosyalar, Antalya Nöbetçi ACM ve Adana Nöbetçi ACM'ye gönderilmiştir.
- Diğer illerden bu konuda herhangi bir geri bildirim olmadığı için süreç bilinmemektedir.

### ✓ Birleştirme Kararları

İstanbul'daki 18 mahkemenin 6'sı (13, 24, 29/1, 30, 33 ve 35. ACM) kendi içindeki dosyaları birleştiriyor. Bu mahkemelerdeki bütün dosyalar henüz birleştirilmemiş olmakla birlikte, bu mahkemelerde toplam 179 akademisyen yargılanmaktadır (Bkz. Tablo 8).

**Tablo 8:** Birleştirme yapan mahkemelerdeki sayılar

Ağır Ceza Mahkemesi	Yargılanan Kişi Sayısı
13	13 (En az 4 dosya birleşti)
24	35 (En az 10 dosya birleşti)
29/1	8 (Tamamı birleşti)
30	33 (En az 8 dosya birleşti)
33	47 (En az 28 dosya birleşti)
35	60 (En az 33 dosya birleşti)
<b>Toplam</b>	<b>196 (En az 91 dosya birleşti)</b>

### ✓ TCK 301 ile ilgili Kararlar

- İstanbul'daki 18 mahkemenin 5'i (14, 22, 29/2, 34 ve 35. ACM) akademisyenlerin 301'den yargılanabilmesi izni için Adalet Bakanlığına başvuru kararı aldı. Bu mahkemelerde toplam **138** akademisyen yargılanıyor ve ancak bu mahkemelerdeki bütün dosyalar için henüz 301 ile ilgili bir karar verilmemiş olduğunu hatırlatmak isteriz.
- 35. ACM, bünyesindeki dosyaları hem birleştiren hem de akademisyenlerin 301'den yargılanması için Adalet Bakanlığından izin isteyen tek mahkeme oldu.
- 34. ACM bünyesinde bulunan dosyaların tamamını celse arası duruşma aarak duruşma takviminden çıkartmış ve Adalet Bakanlığından izin talebi ile ilgili cevap gelene kadar dosyaların esaslarını kapatmıştır. 35. ACM ise Aralık 2018'den itibaren gördüğü celselerde, yeni celse tarihi vermemeye ve dosyaların esaslarını kapatmaya başlamıştır. Bu iki mahkemede toplam **101** kişi yargılanmakta, bu kişilerden **50**'si için yeni duruşma tarihi bulunmamaktadır.

### 3. SONUÇLANAN DAVALARA YÖNELİK BİLGİLER

#### ✓ 88 akademisyenin davası sonuçlandı.

- Davalarda, cezai hüküm veren mahkemelerin bir tanesi (25.ACM) dışında tamamı “terör örgütü propagandası yapmak suçunu sabit görerek”, akademisyenleri Terörle Mücadele Kanunu (TMK) md. 7/2'nin 1. ve 2. cümlelerine göre cezalandırdı. 25.ACM ise TCK 220/7 (terör örgütüne bilerek ve isteyerek yardım etmek) maddesini dayanak göstererek ve bu madde göndermesiyle TCK 314/2 ve TMK 5/1 maddeleri doğrultusunda ceza vermiştir.
- 18 mahkemeden 6'sı bünyelerindeki 88 akademisyen ile ilgili cezai karar vermiş durumdadır. Karar çıkaran bu mahkemelerde toplam 253 akademisyen yargılanmakta olup bu akademisyenlerin %35'inin davaları sonuçlanmıştır. Dava açılan 619 akademisyene oranlandığında ise tüm davaların %14'ü sonuçlanmıştır.
- Davası sonuçlanan 88 akademisyenden sekizi (beşi kadın) 32. ACM, 36, ACM ve 37. ACM'de karar duruşmalarında son sözlerini yazılı ve sözlü savunma olarak yaptı.

#### ✓ 25. ACM'nin “üye olmamakla birlikte örgüte yardım” kararı

- “Örgüte üye olmamakla beraber örgüte yardım” suçlamasının ele alındığı TCK'nın 220/7 maddesi ve bu madde göndermesiyle TCK'nın 314/2 ve TMK'nın 5/1 maddeleri doğrultusunda ek savunma isteyen 25. ACM, karara bağladığı ilk dosyada **diğer mahkemelerden farklı olarak** TCK md. 220/7 uyarınca “terör örgütüne bilerek ve isteyerek yardım etmek suçundan” hüküm kurmuştur. Bu ilk dosyada ceza hesaplanırken, TCK md. 220/7 maddesinde “bilerek ve isteyerek yardım eden”in örgüt üyesi gibi cezalandırılacağı söylendiğinden, üyeliği düzenleyen TCK md. 314/2 hükmündeki en alt sınır olan 5 yıl hapis cezası öngörülmüş, daha sonra TCK md. 220/7 c. 2 uyarınca yapılan yardımın niteliğine göre verilebileceği öngörülen indirim en üst sınırdan uygulanarak 5 yıl üzerinden 2/3 oranında indirim uygulanmış (1 yıl 8 ay ceza), peşi sıra TMK md. 5/1 uyarınca tüm bu suçlar için öngörülen yarı oranında artırım uygulanmış (1 yıl 18 ay ceza) ve son olarak TCK md. 62'de öngörülen takdiri indirim sebepleri dikkate alınarak 1/6 oranında indirim yapılmasına karar verilmiştir. Sonuç olarak bu mahkemede çıkan ilk karar, 1 yıl 13 ay, başka bir deyişle 25 ay hapis cezası kararıdır. HAGB veya erteleme uygulanmamıştır, zira 2 yılı aşan cezalarda bu iki kurum uygulanmamaktadır.

#### ✓ 76 akademisyen HAGB'yi kabul etti, 9 akademisyen reddetti. 3 akademisyene ise son duruşmada HAGB sorulmadı.

- Davası sonuçlanan yedi akademisyenin (Fusun Üstel, Büşra Ersanlı, Nesrin Sungur Çakmak, Ayşe Erzan, Özdemir Aktan, Lütfiye Bozdağ, Şebnem Korur) cezaları HAGB'yi kabul etmedikleri için ertelenmedi. Bu akademisyenlerin beşi 32. ACM, ikisi 37. ACM'de yargılandı.
- 37. ACM'de yargılanan Gencay Gürsoy, raporlu olduğundan katılmadığı bir duruşmada ceza aldı, HAGB sorulmadı ve erteleme uygulanmadı. 28 ACM'de yargılanan Yonca Güneş Yücel'e ise mahkeme HAGB sormadı, reddettiğini zapta geçirdi ve cezayı erteledi. 25 ACM verilen kararda ise 2 yıldan yüksek ceza verildiği için HAGB sorulmadı.
- İlk olarak HAGB'yi kabul etmeyen ve cezaları ertelenmeyen iki akademisyen (Galatasaray Üniversitesi öğretim üyesi Fusun Üstel ve Marmara Üniversitesi'nden emekli Büşra Ersanlı) istinaf mahkemesine yaklaşık 6 ay önce başvuruda bulunmuş ancak henüz bir gelişme yaşanmamıştır. Gencay Gürsoy, Şebnem Korur, Lütfiye Bozdağ istinaf başvurusu da yapılmıştır. Diğer arkadaşlarımızın da istinaf süreçlerinin başladığını tahmin ediyoruz.



✓ **36. ACM heyeti HAGB'yi kabul etmeyen iki akademisyenin cezasını erteledi.**

- ACM heyeti, HAGB'yi kabul etmeyen İstanbul Üniversitesi'nden emekli Gülhan Türkay'ın ve Bilgi Üniversitesi'nden istifa eden Esra Arsan'ın cezalarını "sanığın sabıkasız olması" ve "geçmişteki hali nazara alınarak cezanın ertelenmesi halinde tekrar suç işlemeyeceği hususunda vicdani kanaat oluştuğu" gerekçeleriyle, 2 yıl denetime tabi tutarak erteledi.
- Erteleme süresince öncelikle, HAGB'deki gibi denetim süresi içerisinde herhangi bir kasıtlı suç işlenmesi halinde, ertelenmiş olan cezanın infaz kurumunda çekilmesi söz konusudur. HAGB'den farklı olarak, bu süre verilen cezadan az olmamak kaydıyla 1 yıl ile 3 yıl arasında olabilir. Bu kararlarda 2 yıllık bir denetim süresi öngörülmüştür. Ayrıca bu denetim süresince, bir yükümlülük belirlenmesi veya bir uzman kişi atanması da söz konusuysa da, bizim davalardaki erteleme kararlarında böyle bir yükümlülük veya uzman kişi belirlenmemiştir. Yani bu kararlar uyarınca, sadece iki yıl boyunca kasıtlı bir suç işlenmemesi halinde, ceza infaz edilmiş sayılacaktır. Yine HAGB'den farklı olarak, hapis cezasının ertelenmesi mahkûmiyet kararını ortadan kaldırmadığı gibi, mahkumiyete bağlanan sonuçların doğmasına da engel olmaz. Söz konusu olan, yalnızca, hükmolunan hapis cezasının bir infaz kurumunda infaz edilmesinden şartlı olarak vazgeçilmesidir. Dolayısıyla erteleme kararının kesinleşmesi halinde, TCK md. 53'teki mahkumiyete bağlanan belli haklardan yoksun bırakılması söz konusu olacaktır. (Ayrıntılı bilgi için bkz. BakHukuk tarafından hazırlanmış, "HAGB-Cezanın Ertelenmesine dair not") Elbette bu kararın da sonuçlarını doğurması için kesinleşmesi gerekmektedir. HAGB'den farklı olarak istinaf mahkemesine başvuru yolu açık olduğu için, ancak bu aşamadan sonra kararın istinaf mahkemesi tarafından da kabul edilmesi halinde kesinleşmesi ve sonuçlarını doğurması söz konusu olacaktır.

✓ **28. ACM ve 37. ACM, dört akademisyenin cezasında indirim yapmadı.**

- (28. ACM) Heyet, Yonca Güneş Yücel'in cezasında "sanığın suç sonrası ve yargılama sürecindeki davranışlarını" gerekçe göstererek indirime gitmedi. Savunma yapmasına izin verilmeyen, kendi hilafına rağmen mahkeme tarafından susma hakkını kullandığı iddia edilen Yücel, HAGB konusunda irade beyanında bulunmamıştı ancak tutanakta kabul etmediği yazıldı. Heyet, hapis cezasını "suçun tekrarlanmayacağı yönünde olumlu kanaat oluştuğu" gerekçesiyle 2 yıl denetime tabi tutarak erteledi. Mahkeme, denetim süresinin, denetimli serbestlik tedbirinin uygulanmadan, bir yükümlülük belirlenmeden ve rehberlik edecek bir uzman görevlendirilmeden geçirilmesine karar verdi.
- (37. ACM) HAGB'yi kabul etmeyen Lütfiye Bozdağ'a 1 yıl 6 ay hapis cezası verildi. Heyet, "sanığın pişmanlık göstermediği" gerekçesiyle cezada indirime gitmedi. Yine aynı gerekçeyle "tekrar suç işlemeyeceğine dair kanaat oluşmadığından" ceza ertelenmedi.
- (37. ACM) Duruşmasına sağlık sorunu nedeniyle katılamayan Gencay Gürsoy ise "terör örgütü propagandası" suçlamasıyla yargılanan akademisyenler arasında dosyasına kendisine ait Twitter mesajları ve T24'te yayınlanmış röportajı belge diye konularak, geçmişte yaptığı TTB başkanlığı görevi, şimdiki zamandaymış ve suçu katmerleyebilecek bir filmiş gibi gösterilerek 2 yıl 3 ay cezaya çarptırıldı. Ceza ertelenmedi.
- (37. ACM) Şebnem Korur, verdiği röportajlarda kullandığı ifadeler ve sunduğu TİHV raporları sebebiyle, 2 yıl 6 ay ile şimdiye kadar gördüğümüz en yüksek cezayı aldı. Ceza ertelenmedi.

✓ **“Eylemin zincirleme gerçekleştirilmesi” kararı**

Bir yıl boyunca istisnalardan bir tanesi de 13. ACM’de görülen bir dosyada yaşandı. 13. ACM heyeti TMK 7/2’den verdiği cezada "sanığın eylemini zincirleme olarak gerçekleştirdiği" gerekçesiyle artırıma giderek 1 yıl 10 ay 15 gün hapis cezasına hükmetti. Mahkeme akademisyenin “yargılama sürecindeki davranış ve tutumları nedeniyle” cezada indirimle giderek 1 yıl 6 ay 22 gün hapisle cezalandırılmasına karar verdi. Tutanakta “eylemin zincirleme gerçekleştirilmesi” hususunda gerekçe gösterilmemekle birlikte, 13. ACM’nin 10 Mart 2016 basın açıklaması sonrası açılan ilk davanın görüldüğü mahkeme olduğu düşünüldüğünde, gerekçenin bu basın açıklaması olduğunu tahmin ediyoruz.

✓ **İki kez şerh düşüldü**

- Hemen yukarıda anılan 13. ACM’deki karar duruşmasında (ifade verilip, süre istenmediğinden ilk celse aynı zamanda karar duruşması oldu) ilk kez bir üye hakim “terör örgütü propagandası yapmak suçuyla” verilen cezaya muhalefet şerhi düştü. Üye hakim, söz konusu eylemde "örgüt propagandası değil, örgüte yardım suçunun oluştuğunu, ancak sanığın bildirim tamamina katılmadığını söylemesi nedeniyle örgüte yardım suçunun da manevi unsurlarının oluşmadığını" söyleyerek oy çokluğuyla verilen karara muhalif oldu.
- İkinci şerh ise 25. ACM’nin karara bağladığı ilk dosyada görüldü. Heyet TCK 220/7 (terör örgütüne bilerek ve isteyerek yardım etmek) maddesini dayanak göstererek ve bu madde göndermesiyle TCK 314/2 (üyelik) ve TMK 5/1 (cezalarda artırım) maddeleri 25 ay ceza verirken, üye hakimlerden biri 7/2’den ceza verilmesi gerektiğini ifade ederek şerh düştü.

✓ **Hakimin reddi ve mahkeme heyetinin dosyadan el çekmesi talepleri**

- Hâkimin reddi, genel olarak hakimin tarafsızlığını şüpheye düşürecek bir nedenin bulunması durumu için öngörülmüştür. (CMK md. 24 ve devamı) Bu talep karşısında, öncelikle iki olasılık vardır. Ret isteminin usulüne uygun yapılmadığı veya duruşmayı uzatmaya yönelik olduğu açıkça anlaşılıyorsa aynı mahkeme tarafından bu talep geri çevrilir. Bu geri çevirme kararına itiraz edilebilmektedir, itiraza dair incelemeyi numara olarak kararı veren mahkemeyi izleyen ağır ceza mahkemesi yapar. İkinci olasılık ise, reddi istenen hâkimin görüşünü yazılı olarak sunarak, ret talebine karar verecek merciye göndermesidir. Yine bu merci de, ağır ceza mahkemeleri için bir üst numaralı ağır ceza mahkemesidir. (Örneğin, 27 ACM’de ret istemi olduysa 28 ACM karar verir.) Bizim dosyalarımızda hâkimin reddi talepleri geri çevrilmekte, itirazlarımız da reddedilmektedir.
- Yukarıda açıkladığımız gibi tarafların hâkimin reddi istemi olmaksızın da, hakimin/heyetin dosyaya bakmaktan yasaklı olduğu veya tarafsızlığını şüpheye düşürecek haller nedeniyle kendisinin de “çekinmesi” söz konusu olabilir. (CMK md. 30). Çekinme halinde de, hakimin reddi talebi durumunda açıklamış olduğumuz merci (ağır ceza mahkemelerinde bir üst numaralı mahkeme) çekinme sebebinin uygun olup olmadığına karar verir. Bizim davalarımızda, her ne kadar avukat arkadaşlarımız tarafından hâkim çekinmeye davet edildiye de, elbette böyle bir kararla karşılaşılmamıştır.
- 27. ACM (bir akademisyen), 28. ACM (iki akademisyen), 35. ACM (bir akademisyen), 36. ACM (beş akademisyen) ve 37. ACM (yedi akademisyen) olmak üzere toplam beş mahkemede 16 akademisyen için farklı avukatlar tarafından reddi hakim veya reddi heyet talebinde bulunuldu.
- 36. ACM’de bir akademisyen için ise mahkeme heyetinin dosyadan el çekmesi için avukat talepte bulundu.